

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos

Helsinki 16.6.2014

**Tiedotusvälineille
JULKAISUVAPAA 17.6.2014
Klo 09.00**

Maahanmuuttajat rikosten uhreina ja tekijöinä

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos on julkaissut tutkimusraportin *Maahanmuuttajat rikosten uhreina ja tekijöinä*. Raportti sisältää kaksi osaa, joista toinen pohjautuu vuosina 2010–2011 poliisin tietoon tulleisiin rikoksiin ja toinen uusimpien (2012) rikollisuutta koskevien kansallisten kyselytutkimusten tuloksiin. Tutkimuksessa tarkastellaan maahanmuuttajaryhmien ja kantaväestön välisiä eroja rikosten uhriksi joutumisessa, rikosten tekemisessä sekä rikollisuuden rakenteessa. Tarkastelun kohteena on väkivalta- ja omaisuusrikollisuus.

Tutkimus osoitti, että eräiden maahanmuuttajaryhmien rikollisuustaso ja rikosten uhriksi joutumisriski perinteisissä omaisuus- ja väkivaltarikoksissa on maassamme selvästi kantaväestöä korkeampi. Toisaalta maahanmuuttajaryhmien väliset erot rikosten tekemisessä ja uhriksi joutumisessa olivat suurempia kuin koko maahanmuuttajaväestön ja kantaväestön erot. Maahanmuuttajat eivät siten ole yhtenäinen ryhmä rikollisuusriskin tai rikollisuuden rakenteen suhteen. Kaikkien maahanmuuttajaryhmien osalta voidaan todeta, että valtaosa niihin kuuluvista ei syyllistynyt tarkastelujaksolla rikoksiin.

Aikuisilla maahanmuuttajilla rikosriski yhdistyi korkeaan uhriksi joutumisriskiin. Eräs syy tähän oli se, että korkean rikollisuusriskin ryhmissä huomattava osa rikollisuudesta oli ryhmien sisäistä. Tutkimus osoitti myös, että rikollisuustasoerot maahanmuuttajataustaisessa aikuisväestössä ovat Suomessa, Norjassa ja Ruotsissa väkivalta- ja omaisuusrikoksissa tällä hetkellä käytännössä identtiset. Tämä koskee sekä maahanmuuttajaryhmien keskinäisiä eroja että eroa kantaväestöön.

Keskeisten väestörakenteeseen liittyvien ja sosiaalisten taustatekijöiden huomiointi vähensi, muttei poistanut, kantaväestön ja korkean rikollisuusriskin maahanmuuttajaryhmien välisiä eroja rikollisuustasossa ja uhriksi joutumisen riskissä. Aikuisväestössä korkean riskin maahanmuuttajaryhmissä eroa kantaväestöön selittivät nuorten miesten suuri osuus ja alhainen tulotaso. Näiden tekijöiden huomioiminen ei kuitenkaan selittänyt maahanmuuttajaryhmien välisiä eroja. Nuorten keskuudessa vapaa-ajan rutiinotoiminnot, vanhempien harjoittama sosiaalinen kontrolli sekä perheen sosioekonominen tilanne olivat yhteydessä maahanmuuttajanuorten korkeampaan rikoskäyttäytymisen ja uhriksi joutumisen riskiin.

Suuret rikollisuuden tason ja rakenteen erot väestöryhmien välillä kertovat ongelmista, joiden syyt on tärkeää selvittää. Rikollisuustaso on usein merkki muista sosiaalisen sopeutumisen ongelmista jotka saattavat vaikeutua, jollei niihin puututa. Tutkimuksessa huomio kohdentuukin sellaisiin sosiaalipoliittisiin toimiin, jotka tukevat maahanmuuttajien kotoutumista.

Tutkimuksessa käytetty rekisteriaineisto koostui 105 057 erillisestä rikospauksesta, joissa oli epäiltyinä 64 529 henkilöä (vuodet 2010–2011). Koska viranomaisten tietoon ja sitä kautta tilastoihin tulee vain osa rikoksista, tutkimuksessa käytettiin myös kyselyaineistoja, vuoden 2012 Nuorisorikollisuuskyselyä (N=8 914) ja Kansallista rikosuhritutkimusta (N=7 746).

Lisätietoja

Aikuisrikollisuus, rekisteritutkimus:

Martti Lehti
puh. 050 3245116
martti.lehti@om.fi

Nuorisorikollisuus, kyselytutkimus:

Venla Salmi
puh. 029 5665350
venla.salmi@om.fi

Julkaisu:

Martti Lehti, Venla Salmi, Mikko Aaltonen, Petri Danielsson, Ville Hinkkanen, Hannu Niemi, Reino Sirén ja Karoliina Suonpää (2014): Maahanmuuttajat rikosten uhreina ja tekijöinä. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksia 265.

Tutkimus on 17.6.2014 OPTL:n kotisivuilla <http://www.optula.om.fi>

Julkaisun voi tilata Oikeuspoliittisesta tutkimuslaitoksesta puh. 02956 65355